

Sygn. akt I C 49/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący: SSO Jerzy Habaj

Protokolant: Marcelina Nowicka

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2015 r. w Świdnicy

sprawy z powództwa A. C., M. C. i J. C. (1)

przeciwko (...) SA w W.

o zapłatę i rentę

I. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powodów A. C., M. C. i J. C. (1) kwoty po 40 000 zł (czterdzieści tysięcy złotych) dla każdego z nich, z odsetkami ustawowymi od dnia 14 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty;

II. postępowanie o zasądzeniu renty na rzecz powódki A. C. umarza;

III. dalej idące powództwo oddala;

IV. zasądza od pozwanego tytułem zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda J. C. (1) kwotę 261 zł, na rzecz powódki A. C. kwotę 192 zł i na rzecz powódki M. C. kwotę 192 zł.

I C 49/15

UZASADNIENIE

Powodowie J. C. (1), M. C., A. C. wnieśli przeciwko (...) SA w W. powództwo o zasądzenie na ich rzecz kwot po 140.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz po 20.000 zł tytułem odszkodowania z uwagi na znaczne pogorszenie się ich sytuacji życiowej. Ponadto powód J. C. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kwoty 5.500 zł tytułem kosztów pogrzebu, zaś powódka S. C. wniosła o zasądzenie na jej rzecz renty w wysokości 200 zł miesięcznie, jednak pismem z dnia 17 lutego 2015 r. cofnęła pozew w tym zakresie.

Powodowie podnieśli, iż w dniu (...) r. na skutek zderzenia się dwóch pojazdów śmierć poniosła S. C., żona powoda J. C. (1) oraz matka powódek. Sprawca zdarzenia został skazany na karę pozbawienia wolności oraz zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze a ubezpieczyciel wypłacił powodom część żądanego roszczenia. Powodowie podali, że żądali zadośćuczynienia w wysokości po 200.000 zł natomiast otrzymali po 60.000 zł a ubezpieczyciel odmówił zapłaty wyższego zadośćuczynienia, natomiast tytułem odszkodowania żądali łącznie 200.000 zł, otrzymali zaś łącznie 140.000 zł (powód 40.000 zł, powódki po 50.000 zł każda).

Powodowie podkreślili, iż śmierć S. C. bardzo ciężko ich dotknęła, albowiem przed wypadkiem powodowie i S. C. stanowili zdrową, kochającą się rodzinę. Podali, że powód pracuje poza domem gdzie przebywa od poniedziałku do piątku w związku z czym opiekę nad córkami i domem sprawowała S. C., która była dla córek troskliwa, opiekuńcza, doradzała im we wszystkich sprawach, interesowała się ich zdrowiem, nauką, wypoczynkiem, przy niej czuły się

bezpiecznie. Po śmierci matki ich życie drastycznie się odmieniło, muszą sobie radzić same w trudach życia, utraciły poczucie bezpieczeństwa, radość życia, unikają wspólnych wyjść z koleżankami, stały się niespokojne. Obie w dniu zdarzenia były uczennicami, miały 19 i 16 lat. Powód nadal przeżywa rozstanie z żoną, którą kochał, utracił radość życia, ciągle u niego ma miejsce stan żałoby, powód ma poczucie smutku i osamotnienia. Powód podał, iż z upływem czasu coraz bardziej uświadamia sobie jak wielką stratą była śmierć żony, jak wielka pustka po niej została.

Powodowie podali, S. C. była młoda, miała przed sobą długie lata pracy zawodowej, była dobrym pracownikiem, w chwili śmierci zarabiała 2800 zł miesięcznie a zatem przez 10 lat zarobiłaby na utrzymanie rodziny $2800 \times 12 \times 10 = 336.000$ zł Ponadto córki utraciły z chwilą śmierci matki osobiste starania o ich utrzymanie i wychowanie. Śmierć S. C. spowodowała znaczne pogorszenie się ich sytuacji życiowej. Powódki podniosły, iż M. C. została bez środków do życia, z powodu przerwania nauki utraciła rentę po matce, uzyskała status osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłku, długo szuka pracy ponieważ N. jest okragiem dotkniętym szczególnym bezrobociem. Obecnie podjęła prace w sklepie na umowę zlecenia za 800 zł brutto miesięcznie na czas określony. Powód podniósł, iż obecnie sam musi sprostaćłożeniu na wychowanie i naukę córek a ubytek w budżecie rodziny zarobków miesięcznych żony jest znacznie.

Żądanie zasądzenia kosztów nagrobka powód uzasadnił tym, że pozwany zwrócił za nagrobek 6.000 zł podczas gdy powód zapłacił za nagrobek żony 11.500 zł.

Pozwany (...) SA w W. wniósł o oddalenie powództwa. Potwierdził, że na rzecz każdego z powodów wypłacił 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej kwotę 40.000 zł na rzecz powoda J. C. (1) i po 50.000 zł na rzecz każdej z powódek a także kwotę 7.806,40 zł powodowi J. C. (1) z tytułu zwrotu kosztów pogrzebu. Zdaniem pozwanego wypłacone powodom kwoty pieniężne z tytułu zadośćuczynienia są odpowiednie do krzywdy wywołanej przedwczesną utratą członka rodziny, zaś żądania pozwu wygórowane i nieusprawiedliwione przesłankami z art. 446 § 4 kc. Odnośnie do żądania odszkodowania pozwany podniósł, że konieczne jest wykazanie że pogorszenie stanu emocjonalnego poszczególnych członków rodziny miało bezpośrednie i wymierne przełożenie na sferę majątkową rodziny albowiem celem odszkodowania o którym mowa w art.446 § 3 kc jest zrekompensowanie rzeczywistego znacznego pogorszenia sytuacji życiowej po śmierci osoby bliskiej a odszkodowanie to obejmuje szkodę majątkową prowadzącą do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej osoby najbliższej, natomiast nie obejmuje szkody niemajątkowej czyli krzywdy. Pozwany wskazał, że dochody zmarłej kształtowały się na poziomie netto średnio 2.727,54 zł zaś dochody powoda na poziomie 4.448,55 zł, łącznie dochód rodziny kształtował się w wysokości 7176,09 zł a zatem po przeliczeniu na jednego członka rodziny 1.794,02 zł. Po śmierci S. C. dochody powodów wynoszą łącznie 5.676,83 zł, w tym dochód powoda 4.456,62 zł, renta rodzinna powódki M. C. 605,43 zł, renta rodzinna powódki A. C. 614,78 zł, to jest w przeliczeniu na jednego członka rodziny dochód wynosi 1.892,28 zł. Pozwany podniósł, że okoliczność przerwania nauki przez powódkę M. C. skutkująca utratą prawa renty rodzinnej nie stanowi normalnego następstwa szkody i nie stanowi okoliczności wpływającej na wysokość odszkodowania z art. 446 § 3 kc.

Pozwany podał dalej, iż wypłacił powodowi J. C. (1) odszkodowanie z tytułu kosztów pogrzebu i nagrobka w kwocie 14.184,40 zł, w tym 7.806,40 zł z tytułu kosztów pogrzebu, 6.378 zł zwrotu kosztów związanych z nagrobkiem (6.000 zł koszty nagrobka, 270 zł porcelanka, 108 zł koszt wjazdu i postawienia nagrobka). Pozwany zarzucił, iż żądany przez powoda koszt postawienia nagrobka znacznie przekracza występujący w usługach tego typu poziom cen i podkreślił, że odszkodowanie z tego tytułu nie ma na celu pełnej rekompensaty kosztów w sytuacji gdy zostały one poniesione w wielkościach ponadprzeciętnych niż zazwyczaj ponoszone z tego tytułu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia (...) r. A. M. został uznany za winnego zarzucanych mu czynów, między innymi tego, iż w dniu (...) r. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że znajdując się w stanie nietrzeźwości na poziomie 2 promili alkoholu we krwi, wpływającym znacznie na ograniczenie jego zdolności psycho – motorycznych, kierował samochodem marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) i zjechał na przeciwny pas ruchu doprowadzając do zderzenia z jadącym prawidłowo przeciwnym pasem ruchu pojazdem marki O. (...) o

numerze rejestracyjnym (...), kierowanym przez S. C., która wskutek zderzenia wskazanych pojazdów poniosła śmierć na miejscu, a pasażerka tego pojazdu U. M. odniosła obrażenia ciała (...) i wymierzył mu karę 9 lat pozbawienia wolności i zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze.

Dowód: - kopia wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku wraz z uzasadnieniem,

k. 5-14,

(...) SA ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe wskutek tego wypadku albowiem A. M. poruszał się pojazdem ubezpieczonym w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności Cywilnej (polisa (...)/\$ (...)).

Bezsporne,

S. C. do chwili zdarzenia mieszkała wraz z mężem J. C. (1) w domu którego po śmierci rodziców jedynym właścicielem jest J. C. (1). Małżonkowie mieszkali z córkami: M. i A.. Byli małżeństwem od 22 lat.

M. C. w (...) r. miała 19 lat i była uczennicą ostatniej klasy Technikum Ochrony (...), natomiast A. C. mając lat 16 uczęszczała do trzeciej klasy gimnazjum.

Pożycie małżeńskie J. C. (1) i S. C. układało się prawidłowo, pomiędzy córkami a rodzicami istniała więź emocjonalna, szczególnie mocna z S. C..

Od 2008 roku J. C. (1) podjął zatrudnienie w (...) w P., na co dzień tam przebywając i przyjeżdżając do domu na weekendy, święta i urlopy. S. C. pracowała w N. i miała codzienny kontakt z córkami, rozmawiała z nimi, doradzała im w różnych sprawach. Interesowała się postępami w nauce córek, utrzymywała kontakt ze szkołami do których uczęszczały. Kiedy J. C. (1) przyjeżdżał do domu rodzina spędzała czas razem, czasami wyjeżdżając na wycieczki. Małżonkowie brali udział w różnych imprezach towarzyskich. Nie było konfliktów w rodzinie.

W dni kiedy powód przebywał w P. utrzymywał z żoną kontakt telefoniczny.

Dowód: - przesłuchanie powodów:

- J. C. (1),
- M. C.,
- A. C.

nagranie rozprawy z dnia 28 maja 2015r., płytka k. 151,

J. C. (1) w 2012 r pracował w (...) jako górnik ślusarz mechanik zarabiając miesięcznie około 4.400 zł netto.

S. C. zatrudniona była w (...) spółka z o.o. w K. jako szwaczka –instruktor, a jej zarobki miesięczne netto w okresie od stycznia 2010 ro do końca 2011 roku kształtowały się w granicach od 2.276 zł do 4.317,27, natomiast za styczeń 2012 r. otrzymała wynagrodzenie netto w wysokości 2.618,66 zł, za luty 2012 r. 2.729,02 zł, za marzec 2012 r. 2.992,60 zł, za kwiecień 2012 r. 2.726,39 zł.

W zeznaniu podatkowym za 2010 r. J. C. (1) wykazał swój dochód w wysokości 119.146,90 zł, zaś dochód S. C. w wysokości 48.236,65 zł. Po odliczeniu składek na ubezpieczenie społeczne dochód obojga małżonków wyniósł 147.368,16 zł (105.929,66 zł J. C. (1) i 41.438,50 zł S. C.). Obliczony podatek wyniósł 25.414,20 zł.

W zeznaniu podatkowym za 2011 r. J. C. (1) wykazał swój dochód w kwocie 126.089,94 zł, S. C. w wysokości 44.883,18 zł. Po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne ich łączny dochód wyniósł 150.584,69 zł (112.008,40 zł dochód J. C. (1) i 38.576,29 zł dochód S. C.). Obliczony podatek wyniósł 25.993,08 zł.

W zeznaniu podatkowym za 2012 r. J. C. (1) wykazał swój dochód w wysokości 138.116,19 zł, zaś dochód S. C. w wysokości 19.043,96 zł. Łączny dochód po odliczeniu składek na ubezpieczenie społeczne wyniósł kwotę 143.466,39 zł a należny podatek kwotę 24.711,84 zł.

Dowód: - pismo z (...) spółka z o.o., k. 137,

- zeznania podatkowe PIT 37, k. 73 -97

- przesłuchanie powoda J. C. (2),

Śmierć S. C. była wielkim wstrząsem dla jej męża i córek. Do dzisiaj nie mogą o tym zapomnieć, wracają w rozmowach do tego co się stało, odwiedzają grób zmarłej w każdą niedzielę. J. C. (1) po śmierci żony przebywał na urlopie, jednak musiał wrócić do pracy i starał się funkcjonować normalnie. W życiu pozazawodowym sytuacja jego jest inna niż przed śmiercią żony, nie bierze udziału w spotkaniach towarzyskich, nie czuje takiej potrzeby. Odczuwa brak żony, jej wsparcia.

Nadal pracuje (...), obecnie na innym stanowisku tj. na stanowisku górnik strzałowy i zarabia więcej niż przed śmiercią żony bo 5.388,58 zł netto miesięcznie. W zeznaniu podatkowym za 2013 r. wykazał dochód w wysokości 149.312,90 zł, zaś po odliczeniu składek na ubezpieczenie społeczne w wysokości 133.731,34 zł. Należny podatek wyniósł 30.033,58 zł. W zeznaniu podatkowym za 2014 r. powód wykazał dochód w wysokości 151.639,43 zł, po odliczeniu składek na ubezpieczenie społeczne kwotę 135.731 zł, zaś należny podatek wyniósł kwotę 30.903,98 zł.

Córki S. C. w dni powszednie przebywają teraz same w domu, muszą same prowadzić gospodarstwo domowe od poniedziałku do piątku.

M. C. w(...) r. ukończyła Technikum Ochrony (...) zdając maturę, jednak nie zaliczyła testów i nie uzyskała tytułu technika. Z uwagi na stan psychiczny miała problemy z nauką, z przygotowaniem się do egzaminów i testów. Do psychologa udała się w dniu 7 maja 2015 r. do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w K. i umówiona jest na kolejną wizytę.

M. C. planowała po skończeniu Technikum kontynuować naukę w Wyższej Szkole (...), rodzice akceptowali jej plany, obiecywali wsparcie finansowe albowiem odpłatność za semestr wynosi w tej szkole ponad 4.000 zł.

ZUS wypłacał M. C. rentę rodziną po śmierci matki od (...) r. w wysokości 600 zł netto. Od września 2014 podjęła zatrudnienie w Spółce (...) z siedzibą w P. jak sprzedawca w salonie w K. na 1/2 etatu, zarabiając 600 zł miesięcznie netto, a od 3.12.2014 r. na 3/4 etatu, zarabiając 1.260 zł miesięcznie brutto tj. 900 zł netto, na podstawie umowy o pracę na czas określony (do 02.12.2017 r.). Zamierza podjąć od września 2015 r. naukę w Szkole Medycznej Zawodowej Studium Usług (...) w K.. Studium trwa 2 lata.

W zeznaniu podatkowym za 2013 r. M. C. wykazała przychód i dochód w wysokości 5.708,50 zł zaś należny podatek wyniósł 471,60 zł. W zeznaniu podatkowym za 2014 r. wykazała przychód wysokości 3.641 zł, dochód w wysokości 3.297,93 zł, a po odliczeniu składek na ubezpieczenie społeczne wysokości 2.798,74 zł, należny podatek w wysokości 0 zł.

A. C. również była bardzo wstrząśnięta śmiercią matki, nie chciała nawet przez pewien czas rozmawiać z siostrą i ojcem, unikała kontaktów z rówieśnikami, było jej bardzo przykro w takich momentach jak np. w dniu matki, bardzo odczuwała brak matki w innych sytuacjach jak np. w czasie bierzmowania, wyboru szkoły. Zastanawiała się nad nauką w liceum ogólnokształcącym bądź w technikum, wybrała technikum ale teraz uważa że wybór nie był trafny. Zamierza po zdaniu matury studiować na wyższej uczelni. W dniu 11 maja 2015 r. skorzystała z pomocy psychologa w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w K. i umówiła się na kolejną wizytę. Od (...) r. pobiera z ZUS rentę rodzinną w związku ze śmiercią matki w wysokości 600 zł netto.

Dowód: - przesłuchanie powodów:

- J. C. (1),
- M. C.,
- A. C.,

- umowa o prace na czas określony, k. 145,

- „informacja o kontakcie” z Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
k. 146-147,

- zeznania podatkowe PIT 37 za 2013 i 2014 r. J. C. (1),
k. 98-110,

- zeznania podatkowe PIT -37 za 2013 i 2014 r. M. C.,
k. 111-118,

- zaświadczenie (...) z 24.06.2014 r., k. 30,

J. C. (1) zapłacił za nagrobek granitowy dla zmarłej żony kwotę 11.500 zł.

Dowód: rachunek nr (...), k. 29,

J. C. (1), M. C. oraz A. C. w związku ze śmiercią S. C. zgłosili szkodę w (...) SA, w ramach prowadzonego postępowania likwidacyjnego w(...)r. (decyzja z dnia(...)r.) ubezpieczyciel wypłacił na rzecz każdego z powodów kwotę 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia w oparciu o przepis art. 446 § 4 kodeksu cywilnego, ponadto tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej kwotę 40.000 zł na rzecz J. C. (1) oraz kwoty po 50.000 zł na rzecz M. C. i A. C..

Ponadto J. C. (1) (...) wypłaciło kwotę 14.184,40 zł, w tym 7.806,40 zł z tytułu kosztów pogrzebu, 6.378 zł zwrotu kosztów związanych z nagrobkiem (6.000 zł koszty nagrobka, 270 zł porcelanka, 108 zł koszt wjazdu i postawienia nagrobka).

Powodowie domagali się wypłaty wyższych kwot a powód J. C. (1) wypłaty równowartości wszystkich kosztów postawienia nagrobka, jednak pozwany nie zmienił swego stanowiska. Odnośnie do kosztów nagrobka pozwany poinformował powoda, iż koszt postawienia nagrobka wyliczony został na kwotę 6.000 zł w oparciu o uzyskaną informację dotyczącą średnich cen postawienia nagrobka zwyczajowo przyjętego w danym środowisku z którego pochodziła zmarła, a koszt postawienia nagrobka zgodnie z rachunkiem nr (...) znacznie odbiega od ustalonych cen.

Dowód: - akta szkody (...) SA nr. PL (...),

- pisma (...) SA do J. C. (1) z dnia (...) r. oraz

(...) r., k. 24-25,

Pismem z dnia 22 lipca 2014 r. powodowie zwrócili się do (...) SA o zapłatę kwot po 140.000 zł na rzecz każdego z nich tytułem „reszty” zadośćuczynienia, kwot po 20.000 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej a także wypłaty renty po 500 z miesięcznie na rzecz A. C. oraz po 500 zł na rzecz M. C., w terminie 14 dni od doręczenia wezwania.

Pismo to zostało doręczone pozwanemu w dniu 30.07.2014 r.

Dowód: - pismo pełnomocnika powodów z dnia 22 lipca 2014 r. wraz z

potwierdzeniem odbioru, k. 20-21,

Stan faktyczny został ustalony przez sąd na podstawie dowodów zgłoszonych przez strony postępowania tj. na podstawie dokumentów oraz zeznań stron. Sąd nie wziął pod uwagę ustaleń sądu karnego w zakresie skutków śmierci S. C. dla powodów albowiem sąd cywilny rozpoznający sprawę o zapłatę odszkodowania i zadośćuczynienia samodzielnie dokonuje ustaleń zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów kodeksu postępowania cywilnego, w których brak jest podstaw do – jak to powodowie wniesli w pozwie- przyjęcia ustaleń Sądu Rejonowego w Kłodzku za własne.

Sąd nie uwzględnił wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego zgłoszonego w piśmie procesowym powodów z dnia 25 kwietnia 2015 r. albowiem powodowie dochodzą zadośćuczynienia za doznaną krzywdę a takie okoliczności (przytoczone we wniosku dowodowym) jak istnienie u powodów długotrwałego smutku, żaloby, bólu, poczucia osamotnienia itp., czyli wpływu śmierci S. C. na stan psychiczny i dalsze funkcjonowanie w życiu rodzinnym i osobistym powodów zostały ustalone innymi dowodami i nie wymagają opinii biegłego z zakresu psychologii.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie tylko w części dotyczącej żądania zasądzenia zadośćuczynienia do kwoty po 40.000 zł na rzecz każdego z powodów, zaś w pozostałej części w zakresie żądania zadośćuczynienia oraz w całości w zakresie żądania zasądzenia odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej, jak również w zakresie kosztów nagrobka jako bezzasadne podlega oddaleniu.

Powodowie domagali się zasądzenia od pozwanego tytułem zadośćuczynienia kwot po 140.000 zł na rzecz każdego z nich oraz tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej kwot po 20.000 zł na rzecz każdego z nich.

Żądanie zasądzenia zadośćuczynienia opiera się na przepisie art. 446 § 4 kodeksu cywilnego. Zgodnie z tym przepisem sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Przepis ten został dodany na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 roku (Dz. U. z 2008 roku Nr 116, poz. 731) i wszedł w życie dniem 3 sierpnia 2008 roku. S. C. zmarła (...) roku, a więc w dacie obowiązywania tego przepisu. Przewidziane w artykule 446 § 4 k.c. zadośćuczynienie służy kompensacie krzywdy po stracie osoby najbliższej, a zatem uszczerbku dotyczącego subiektywnej sfery osobowości człowieka, w szczególności cierpienia, bólu i poczucia osamotnienia, powstałych utrudnień życiowych, konieczności zasadniczo odmiennego urządzenia sobie życia, ograniczenia sfery korzystania z przyjemności (wyrok Sąd Apelacyjny w Poznaniu z 16 maja 2012 roku, sygn. akt I ACa 301/12, opubl. LEX nr 1213847) . Na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał znaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (wyrok Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2011 roku, III CSK 279/10, opubl. LEX nr 898254) . Należy przy tym pamiętać, że zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. powinno mieć przede wszystkim kompensacyjny charakter. Nie może zatem stanowić zapłaty symbolicznej, ale musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość.

Zdaniem Sądu niewątpliwym jest, iż powodowie doznali krzywdy na skutek śmierci S. C.. Dla powoda J. C. (1) śmierć żony była wielkim wstrząsem, albowiem przez 22 lata pozostawał z nią w udanym związku małżeńskim, żona była dla niego jedną z najbliższych osób, ze związku tego urodziło się dwoje dzieci, relacje rodzinne były prawidłowe, powód wiązał swe dalsze życie z żoną. Od poniedziałku do piątku przebywał poza domem, miał jednak z żoną kontakt telefoniczny, zaś w czasie weekendów oraz urlopów czy świąt spędzali razem czas, urządzając też wycieczki czy biorąc udział w imprezach towarzyskich, spotykając się ze znajomymi. Nie było między nimi konfliktów. Do chwili obecnej, mimo upływu dwóch lat od tego tragicznego zdarzenia, nie odzyskał równowagi psychicznej, nie jest już otwartą, towarzyską osobą, nadal odczuwa brak żony, bardzo często myśli o niej, rozmawia o tragedii z córkami, regularnie –

co niedzielę- odwiedza grób żony. Wielkim wstrząsem była śmierć S. C. także dla M. C. i A. C., które w chwili zdarzenia miały 19 i 16 lat, uczęszczały do szkół, pozostawały z matką w bardzo dobrych, wręcz serdecznych relacjach, szczególnie że od poniedziałku do piątku nie było w domu ojca, pracującego w P.. S. C. była wsparciem dla swych córek, udzielała im rad, rozumiała się dobrze z powódkami. Dotychczas wypłacone powodom przez stronę pozwaną świadczenie z tytułu zadośćuczynienia w kwocie 60.000 zł jest w ocenie Sądu za niskie. Zdaniem Sądu zasądzenie dalszej kwoty 40.000 zł zadośćuczynienia a więc uzyskanie łącznie kwoty po 100.000 zł będzie kwotą adekwatną do rozmiaru krzywdy powoda J. C. (1) oraz powódek M. C. i A. C.. Dlatego też sąd zasądził na rzecz każdego z powodów kwotę 40.000 zł z odsetkami od 14 sierpnia 2014 r. to jest od dnia kiedy upłynął 14 dniowy termin wskazany przez powodów w wezwaniu do zapłaty z dnia 22 lipca 2014 r., dostarczonym pozwanemu w dniu 30 lipca 2014 r.

Podstawą żądania powodów względem strony pozwanej co do odszkodowania jest art. 446 § 3 Kodeksu cywilnego, który stanowi, że sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli skutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

Podstawą przyznania odszkodowania z tego przepisu jest "znaczne pogorszenie sytuacji życiowej", a więc nie tylko obecnej sytuacji materialnej, lecz także utrata realnej możliwości polepszenia warunków życia i realizacji planów życiowych. Pogorszenie musi mieć charakter obiektywny i wynikać ze śmierci osoby najbliższej. Decydujące nie są subiektywne odczucia pośrednio poszkodowanego, ale kryteria obiektywne. Szkody takie zachodzą w szczególności w przypadku utraty małżonka, ojca lub matki przez małoletnie dzieci. Wobec dodania § 4 do art. 446 kc będącego podstawą do naprawienia krzywdy wyrządzonej śmiercią członka rodziny, § 3 tego artykułu może być obecnie podstawą prawną do kompensaty jedynie szkody majątkowej. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 stycznia 1969 roku, sygn. akt II CR 536/68 opublikowany LEX nr 6446 wskazał, że celem i funkcją społeczną art. 446 § 3 k.c. jest łagodzenie wyraźnie i głęboko niepomyślnych skutków ekonomicznych wynikłych ze śmierci pokrzywdzonego, znacznie pogarszających sytuację życiową najbliższych członków jego rodziny w porównaniu z sytuacją, jaka istniała przed tym zdarzeniem, ale niepolepszenie w stosunku do stanu istniejącego przed śmiercią.

W niniejszej sprawie powodowie wnieśli o zasądzenie od strony pozwanej kwot po 20.000 zł na rzecz każdego z nich tytułem dalszego odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem ich sytuacji życiowej wskutek śmierci żony i matki, utrzymując że dotychczas wypłacone przez pozwanego kwoty z tego tytułu tj. na rzecz powoda 40.000 zł i na rzecz każdej z powódek 50.000 zł są zbyt niskie. .

W świetle ustaleń dokonanych przez Sąd nie ulega żadnej wątpliwości, że to na J. C. (1) spoczywał w głównej mierze ciężar utrzymania rodziny, jego dochody były bowiem ponad dwukrotnie wyższe niż S. C.. Małżonkowie byli pracownikami którzy uzyskiwali dochody jedynie z pracy zatem najbardziej w tej kwestii miarodajne są zeznania podatkowe PIT -37 za lata 2010 i 2011, z których wynika że w 2010 r. J. C. (1) uzyskał dochód w wysokości 119.146,90 zł zaś S. C. w wysokości 48.236,65 zł, natomiast w 2011 roku odpowiednio 126.089,94 zł i 44.883,18 zł. W tych dwóch latach dochód małżonków po uwzględnieniu podatku od osób fizycznych wyniósł w 2010 r. kwotę około 121.900 zł (147.368 zł – podatek w wysokości 25.414,20 zł), czyli około 10.162 zł miesięcznie tj. około 2.540 zł na jedną osobę w czteroosobowej rodzinie. Obecnie powód zarabia więcej niż przed śmiercią S. C., powódka A. C. otrzymuje rentę rodzinną w kwocie 600 zł netto miesięcznie natomiast powódka M. C. przez około rok czasu otrzymywała rentę rodzinną a następnie zatrudniona została za wynagrodzeniem wysokości 600 zł miesięcznie netto zaś w tej chwili pracuje za wynagrodzeniem w kwocie 900 zł miesięcznie netto. Dochody netto rodziny za 2014 r. wyniosły około 114.800 zł, w tym dochody powoda około 104.828 zł (135.731 zł minus podatek 30.903,98 zł), dochody M. C. 2.799,00 zł oraz renta rodzinna A. C. , 12 x 600 zł. Miesięcznie zatem rodzina dysponowała w 2014 r. kwotą około 9.566 zł, to jest na jedną osobę przypadająca kwota 3.188 zł. Z punktu widzenia osiąganych dochodów ogólnie oraz na jedną osobę w rodzinie sytuacja powodów jest lepsza niż przed śmiercią S. C., jednak należy wziąć pod uwagę, iż wynika to w znacznej mierze z tego, iż powód zarabia więcej niż poprzednio, także M. C. pozostaje w zatrudnieniu i uzyskuje dochody z tym związane. Należy jednak podkreślić że S. C. zarabiała średniomiesięcznie około 2.900 zł netto a zatem taką kwotą dodatkowo dysponowałyby rodzina ponadto to co uzyskuje obecnie, a z tych dochodów powódki korzystałyby przez okres kilku lat , do chwili usamodzielnienia się, a powód dłużej biorąc pod uwagę, iż w chwili śmierci S. C. miała przed sobą jeszcze wiele lat pracy. Wiarygodne są twierdzenia i zeznania powódek utrzymujących, że na skutek złego

stanu psychicznego i braku rady ze strony matki M. C. nie zaliczyła testów zawodowych po ukończeniu technikum i nie zrealizowała swych planów dalszej nauki w Wyższej Szkole (...) zaś A. C. wybrała technikum choć obecnie uważa że powinna była wybrać liceum, trudno jednak ustalić jak zdanie testów przez M. C. czy wybór liceum ogólnokształcącego przez A. C. wpłynęłyby na ich drogę życiową i obecną sytuację materialną, szczególnie, iż M. C. pracuje osiągając dochody i zamierza ukończyć dwuletnie studium w zakresie usług kosmetycznych a kierunek ten jest zgodny z jej wcześniejszymi zamierzeniami, natomiast A. C. po zdaniu matury chce studiować, zaś ukończenie technikum zamiast liceum nie zmienia niczego istotnego w planach powódki. Zdaniem sądu należy podzielić pogląd strony pozwanej odnośnie do odszkodowania i uznać, iż sytuacja życiowa powodów pogorszyła się na tyle, iż zasadne było wypłacenie na ich rzecz kwot jakie pozwany już wypłacił na podstawie powołanego wyżej art. 446 § 3 kc. Żądania zapłaty dalszych kwot z tego tytułu sąd oddalił, podobnie jak żądania zasądzenia dalszego zadośćuczynienia, ponadto kwoty zasądzone w punkcie i sentencji wyroku.

Żądanie powoda zasądzenia na jego rzecz kwoty 5.500 zł tytułem zwrotu kosztów poniesionego przez niego kosztu postawienia zmarłej żonie nagrobka opiera się na przepisie art. 446 § 1 kodeksu cywilnego, w myśl którego jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, zobowiązany do naprawienia szkody powinien zwrócić koszty leczenia i pogrzebu temu, kto je poniósł. Zgodnie z przyjętymi w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądami koszty pogrzebu powinny uwzględniać wysokość typowych wydatków z tego tytułu zważywszy na środowisko, tradycje i zwyczaje lokalne. Powód złożył w toku postępowania likwidacyjnego rachunek z dnia (...) r. za wykonanie nagrobka granitowego na kwotę 11.500 zł. Pozwany wypłacił z tego tytułu kwotę 6.000 zł podnosząc iż kwota wykazana w rachunku znacznie przekracza występujący w tego rodzaju usługach poziom cen. Powód dochodząc w toku niniejszego procesu zapłaty dalszej kwoty 5.500 zł wykazał za pomocą tego rachunku, iż poniósł koszty nagrobku w wysokości 11.500 zł (i tego strona pozwana nie kwestionowała), jednak biorąc pod uwagę przytoczone wyżej poglądy Sądu Najwyższego w tej kwestii na powodzie ciążył obowiązek udowodnienia, że poniesiony przez niego koszt nagrobka jest typowym wydatkiem z tego tytułu w środowisku zmarłej S. C., jednakże powód ograniczył się jedynie do stwierdzenia w piśmie procesowym, iż na cmentarzu w miejscu pochówku jest wiele podobnych nagrobków a ten niczym się nie wyróżnia od pozostałych, a wręcz przeciwnie na cmentarzu jest wiele bardzo drogie nagrobków a ten jest co najwyżej przeciętny oraz że takie są ceny nagrobków.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie III sentencji wyroku.

W punkcie II sentencji sąd umorzył postępowanie w zakresie żądania zasądzenia renty na rzecz powódki A. C. wobec cofnięcia powództwa w tej części pismem z dnia 17 lutego 2015 r. (k. 41), złożonym jeszcze przed doręczeniem pozwanemu odpisu pozwu. Orzeczenie oparto na przepisie art. 355 § 1 w związku z art. 203 § 1 kpc.

Wobec częściowego uwzględnienia żądań pozwu sąd dokonał na podstawie art. 100 kpc stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu. Powodowie wygrali proces w około 1/4 części, a pozwany w 3/4 częściach. Powód J. C. (1) poniósł koszty procesu w kwocie 11.892 zł (8.275 zł opłata od pozwu i 3.617 zł wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym), powódki M. C. i A. C. poniosły koszty procesu w wysokości 11.617 zł każda z nich (opłata od pozwu 8.000 zł oraz wynagrodzenie radcy prawnego 3.617 zł). Koszty procesu pozwanego to wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w wysokości 3.617 zł. Zatem każdy z powodów powinien zwrócić pozwanemu 3/4 z kwoty 3.617 zł czyli 2.712 zł, natomiast pozwany powinien zwrócić powodowi J. C. (3) 1/4 z kwoty 11.892 zł tj. 2.973 zł, a powódkom M. C. i A. C. 1/4 od kwoty 11.617 zł tj. kwoty po 2.904 zł. Ostatecznie więc pozwany obowiązany jest do zwrotu części kosztów procesu na rzecz powoda J. C. (1) w wysokości 261 zł (2.973 zł minus 2.712 zł) a na rzecz każdej z powódek kwotę 192 zł (2.904 zł minus 2.712 zł). Stąd też orzeczono jak w punkcie IV sentencji wyroku.